

Divoký český home office

Práce z domova nemá jasná zákonná pravidla. Problém mohou být úrazy v pracovní době i výdaje navíc

IVANA PEČINKOVÁ

PRAHA Čím dál více Čechů během pandemie koronaviru přechází na práci z domova. Tzv. home office ale nemá v zákoníku práce pevně ukotvené mantinely. Experti upozorňují, že právním problémem mohou být především úrazy, jež se stanou v pracovní době. Odboráři zase chtějí prosadit „právo na odpojení“, tj. jasně stanovit dobu, po kterou zaměstnanec nemusí sledovat firemní poštu nebo zvedat služební telefon. A mluví se i o proplácení nákladů, jež zaměstnanci vznikají tím, že pracovní dobu tráví doma, od elektřiny „propálené“ prací na služebním notebooku přes vytápění či klimatizaci až třeba po zvýšenou spotřebu vody či toaletního papíru.

Ministerstvo práce a sociálních věcí (MPSV) však nepovažuje za nutné přijímat speciální právní úpravy či změny. Současné znění zákoníku práce je podle něj dostatečné a firmy si v jeho rámci mají pravidla stanovit samy.

Co je psáno...

V celorepublikovém měřítku pracují kvůli zamezení šíření koronaviru z domova už stovky tisíc lidí. Z režimu home office, který zaměstnavatelé doposud poskytovali jen výjimečně a s nálepkou firmenní benefit, se ze dne na den stala nutnost. Neobejde se však bez písemné dohody. „Zákoník práce režim home office nijak zásadně neupravuje. Jasná pravidla musí stanovit samotné firmy a jejich zaměstnanci. Obě strany proto musejí uzavřít písemnou dohodu nebo tuto možnost sjednat již v pracovní smlouvě. Tím lze zásadně omezit možné třecí plochy mezi oběma stranami,“ říká partner právní společnosti BDO Legal Lukáš Regec.

Práce na dálku. Zákony pojem „home office“ neznají, vystačí si s termínem „zvláštní povaha práce“. FOTO SHUTTERSTOCK

V dohodě by mělo být například specifikováno, jakým způsobem hradí zaměstnavatel zaměstnanci jeho náklady spojené s výkonem práce z domova, dále třeba pravidla pro využívání pracovní doby, nakládání se svěřeným notebookem a podobně.

Podnikatelé například nevědí, co pro ně přesně znamená povinné zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP). A krajní situace, kdy by zaměstnanec doma potkal úraz. „Nedovedu si představit, co bych dělal, kdyby se někomu z mých lidí doma něco stalo. A jasným názorem nedisponovali ani v pojišťovně,“ řekl LN anonymně majitel

malé vzdělávací agentury. „Pracovní úraz se vám může stát i doma. Například když uklouzne, poraníte si ruku a zneškodníte si tím práci na počítači. I v takovém případě si můžete nárokovat odškodné. Ale prokazování úrazu v režimu home office bude vždycky ošemetná a komplikovaná záležitost. A to i přesto, že zodpovědnost za zranění pracovníka nese zaměstnavatel,“ říká Regec.

Pracovní úraz i některé další aspekty práce z domova jsou podle něj natolik problematické, že se na ně úprava zákoníku práce aplikuje obtížně. „Podle našich zkušeností by nejvíce pomohlo zjednodušení nebo alespoň zo-

hlednění home office v příslušných ustanoveních zákoníku práce,“ konstatuje právník.

Právo nebýt online

Českomoravská konfederace odborových svazů (ČMKOS) má za to, že současné právní normy na zajištění BOZP i na domácím pracovišti postačují. Vidí ale jiný důvod, proč by se mělo s předpisy něco udělat. „Problém, který aktuálně řeší odbory na evropské úrovni, je takzvané právo na odpojení. Požadují, aby členské státy toto právo zahrnuly do vnitrostátních předpisů. Home office nemůže znamenat nepřetržitě nasazení zaměstnanců a jejich trvalou do-

stupnost na mobilním telefonu či e-mailu. Jak odhalují průzkumy Evropského parlamentu, lidé na home office častěji než běžní zaměstnanci pracují ve volném čase. Odbory proto požadují, aby lidé pracující z domova měli stejná práva jako ostatní,“ řekla LN mluvčí ČMKOS Jana Kašparová.

Úpravu zákoníku práce předpokládá také ředitelka Asociace malých a středních podniků a živnostníků (AMSP) Eva Svobodová. „Už teď je jasné, že se home office stal běžnou součástí pracovního režimu, nicméně k naplnění povinností zaměstnavatelů bude ještě velká diskuse v příštím roce, kdy se plánuje otevřít zákoník práce,“ naznačila Svobodová.

Novela se nechystá

MPSV, v jehož gesci zákoník práce je, momentálně žádnou nutnost změn nevidí. „MPSV v současné době na úpravě home office nepracuje. Není ale vyloučeno, že do budoucna, bude-li ze stran zástupců zaměstnanců a zaměstnavatelů poptávka po změnách, se na problematiku práce z domova zaměříme,“ řekla LN mluvčí ministerstva Michaela Poláková.

Úpravu zákoníku kvůli home office však ministerstvo před pár lety řešilo. V roce 2016 ji navrhla sociálnědemokratická ministryně Michaela Marksová. Návrh mimo jiné řešil otázku proplácení nákladů zaměstnanec paušálem, ale také zpřísňoval nároky na zaměstnavatele. A zasahoval určitou měrou i do práv zaměstnanec. Největší kritiku si vysloužily právě pasáže věnované bezpečnosti práce. Zaměstnavatel měl v rámci BOZP například v zaměstnancově bytě kontrolovat kvalitu podlah. Ministryně už kvůli demisi vlády premiéra Bohuslava Sobotky v prosinci 2016 nestihla novelu prosadit.

VÁNOČNÍ NÁKUPY

Většina obchodů na Štědrý den otevře

PRAHA Lidé si ve většině obchodů na Štědrý den dopoledne nakoupí. Na svátky zůstanou prodejny zavřené, znovu se otevrou 27. prosince. Fungovat pak budou do Silvestra, poslední den v roce musejí zákazníci počítat se zkrácenou provozní dobou. Zavíracím dnem bude tradičně Nový rok. Ministr průmyslu a obchodu Karel Havlíček (za ANO) ve čtvrtek uvedl, že vláda v případě, že bude nouzový stav, jenž nyní platí do 23. prosince, pokračovat, na Štědrý den umožní dopolední prodej. Bez ohledu na další vývoj situace zůstanou 24. prosince zavřené prodejny Penny a Lidl, ostatní řetězce budou mít otevřeno do 11 až 12 hodin. čtk

POMOC V KORONAKRIZI

Maláčová chce delší Antivirus

PRAHA Ministryně práce a sociálních věcí Jana Maláčová (ČSSD) vládě navrhne prodloužení programu Antivirus o další dva měsíce. Nyní platí do konce roku. V březnu vyprší možnost ho vyplácet, je proto třeba dohoda o kurzarbitru, řekla na tiskové konferenci. Program vyhlášený s cílem pomáhat v době epidemie koronaviru může fungovat podle pravidel EU jen rok. V Česku byl aktivován v březnu, vláda ho tak bude moci prodloužit maximálně ještě jednou, uvedla Maláčová. Politici se neomhou shodnout na pravidlech kurzarbitru od léta. Sněmovna se jimi odmítla zabývat minulý týden ve druhém čtení. Maláčová připomněla, že podle plánů měl být zákon účinný od ledna, což už nebude. čtk

ENERGETIKA

Vláda zúžila seznam míst pro jaderné úložiště

PRAHA Hlubinné úložiště jaderného odpadu má v Česku vzniknout v jedné ze čtyř následujících lokalit – Janoch u Temelína, Horka na Třebíčsku, Hrádek na Jihlavsku či Březový potok na Klatovsku. Rozhodla o tom vláda. Ve zmíněných lokalitách se podle ní uskuteční výzkumné a průzkumné práce kvůli výběru finální a záložní lokality, které by měly být potvrzeny do roku 2030. Starostové z lokalit Horka, Hrádek a Březový potok řekli, že budou proti stavbě bojovat dál. Dosud se v souvislosti s úložištěm uvažovalo o devíti lokalitách, zúžení na čtyři místa už v červnu schválila Rada Správy úložiště radioaktivních odpadů (SÚRAO). čtk

Akcje kvůli britskému viru klesají

LONDÝN/FRANKFURT Akcie na evropských trzích zahájily vánoční týden poklesem, jenž je podle analytiků reakcí na novou britskou mutaci koronaviru i na vleklá jednání o uspořádání vztahů mezi Evropskou unií a Spojeným královstvím po brexitu. Další zhoršení pandemie znamená komplikace především pro dopravce, oslabují proto hlavně akcie leteckých společností, slabší je ale i britská libra.

Panevropský index STOXX Europe 600 krátce po zahájení odepi-

soval zhruba 2,3 procenta na 387 bodů. Podobně hlavní index britských akcií FTSE 100 ztrácel asi 2,1 procenta na 6390 bodů. Na devizových trzích libra k dolaru vykazovala pokles přes dvě procenta na 1,3259 dolaru.

Nová mutace viru se objevila na jihu Anglie, což vládu v Londýně přinutilo zavést další opatření k omezení pohybu. „Kvůli zprávám o uzávěrách a kvůli patové situaci ohledně brexitu je trh nervózní,“ řekl agentuře Reuters hlavní

analytik devizového trhu Rodrigo Catril z finančního ústavu National Australia Bank. „Růst kurzu dolaru je zejména výsledkem oslabení libry,“ dodal analytik.

Dolar totiž zpevňuje i k dalším měnám, nejen k britské libře. Částečně mu pomáhá také opatření na podporu americké ekonomiky, na němž se v neděli shodli zákonodárci v obou komorách amerického Kongresu. Euro k dolaru dopoledne odepisovalo skoro půl procenta na 1,2205 dolaru.

Zmutovaný koronavirus se podle expertů šíří až o 70 procent rychleji než původní varianta. Zastavit spojen s Británií se proto rozhodly nejen evropské země, ale i řada zámořských států. Akcie letecké společnosti Air France – KLM v úvodu včerejšího obchodování ztrácely přes deset procent. S podobnými ztrátami se potýkají také akcie Lufthansy. V Londýně klesaly zejména akcie ropných společností BP a Royal Dutch Shell, v obou pří-

padech zhruba o pět procent. Přísnější opatření proti šíření koronaviru totiž vedou k obavám o poptávku po surovinách. Index DAX, sledující burzu ve Frankfurtu nad Mohanem, odepisoval po zahájení asi 2,3 procenta na 13 320 bodů. Index pařížských akcií CAC 40 ztrácel kolem 2,5 procenta na 5389 bodů, index milánské burzy FTSE/MIB byl pak slabší o 2,2 procenta na 21 496 bodů. čtk

Více k tématu na stranách 2 a 6

Fúzi automobilek požehnal Brusel, vznikne Stellantis

BRUSEL/ŘÍM Evropská komise (EK) schválila spojení italsko-americké automobilky Fiat Chrysler Automobiles (FCA) s francouzským konkurentem PSA. Fúze v hodnotě 38 miliard dolarů (zhruba 823 miliard korun) vytvoří čtvrtého největšího výrobce aut na světě, který ponese název Stellantis.

Souhlas Komise je nicméně podmíněn tím, že firmy dodrží slíbená opatření, která mají zabránit negativním dopadům spojení podniků na hospodářskou soutěž. EK se na základě svého vyšetřování obávala, že fúze by mohla narušit konkurenci na trzích s lehkými užitkovými vozy v devíti členských zemích EU, včetně Česka a Slovenska. Toto narušení by po-

dle Komise pravděpodobně vedlo k růstu cen pro zákazníky.

Jedním ze slíbených opatření je rozšíření spolupráce mezi PSA a evropskou divizí japonské automobilky Toyota při výrobě lehkých užitkových vozidel. PSA vyrábí pro Toyota užitkové vozy, které se pod touto japonskou značkou prodávají hlavně v zemích EU.

Spolupráce s konkurencí

Rozšíření spolupráce podle Komise umožní Toyotě v budoucnosti na příslušných trzích konkurovat skupině Stellantis. „Přístup ke konkurenčnímu trhu s malými dodávkovými vozy je důležitý pro řadu živnostníků a malých a středních podniků po celé Evropě,“

upozornila místopředsedkyně EK Margrethe Vestagerová.

Akcionáři obou podniků budou transakci schvalovat 4. ledna. „Završení transakce se očekává do konce prvního čtvrtletí 2021,“ uvedly firmy. Skupina Fiat Chrysler Automobiles vznikla v roce 2014 spojením italského Fiatu s americkým Chryslerem. Skupina PSA vlastní značky Peugeot a Citroën, v roce 2017 koupila od amerického concernu General Motors automobilku Opel-Vauxhall.

Název Stellantis je odvozen od latinského slova stella (hvězda). Do sloučené firmy budou patřit například i značky Jeep, Alfa Romeo, Lancia, Abarth či Dodge, upozornila agentura DPA. čtk

inzerce

ZAJIŠTĚNÉ DLUHOPISY ZÁSTAVNÍM PRÁVEM K NEMOVITOSTEM

PROPAGAČNÍ SDĚLENÍ

Zastavovaný areál zámku Račice v rámci dluhopisového programu e-Finance CZ v celkové hodnotě uveřejněné na adrese www.e-finance.eu/zajistene-dluhopisy.

4,1% ROČNÍ ÚROK

- ✓ Investice od 50 000 Kč
- ✓ Dvoutleté dluhopisy
- ✓ Roční úrok 4,1 % po celou dobu investice
- ✓ Úrok vyplácený jednou ročně
- ✓ Možnost předčasného splacení

Česká národní banka schvaluje tento prospekt pouze z hlediska toho, že splňuje normy týkající se úplnosti, srozumitelnosti a soudržnosti, které ukládá nařízení (EU) 2017/1129. Toto schválení by se nemělo chápat jako potvrzení kvality cenných papírů, které jsou předmětem tohoto prospektu. Investoři by měli provést své vlastní posouzení vhodnosti investování do těchto cenných papírů. Doporučujeme, aby si potenciální investoři přečetli prospekt, než-li učiní investiční rozhodnutí, aby tak plně pochopili potenciální rizika a výnosy spojené s rozhodnutím investovat do cenných papírů.

Objednání dluhopisů: www.e-finance.eu nebo +420 515 555 555
Konečné podmínky a prospekt dluhopisů schváleny ČNB naleznete na www.e-finance.cz/dluhopisy-informace.